

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Код: **91-770-44** Дисциплина : **Методика на психологическата експертиза**

Ниво : **7. Магистър** ECTS кредити: **12**

Обучаващо звено: Катедра „Обществен ред и сигурност“

Анотация на учебната дисциплина

Дисциплината "Методика на психологическата експертиза" се фокусира върху спецификите на постановката и провеждането на психодиагностично изследване и интерпретацията на резултатите в отговор на поставените експертни въпроси. Курсът има за цел обучаемите да придобият знания и базови умения за провеждане на психодиагностично изследване и интерпретация на данните за отговор на поставените експертни въпроси. Знания и базови умения за спецификата на експертните оценки при пълнолетни и непълнолетни в гражданския процес. Знания за границите на компетентност на психолога експерт и взаимовръзката с други професионалисти при изготвяне на комплексни експертизи.

Компетентности като очаквани резултати от обучението

- Знания:** Курсът има за цел студентите да придобият знания и базови умения за провеждане на психодиагностично изследване и интерпретация на данните за отговор на поставените експертни въпроси. Знания и базови умения за спецификата на експертните оценки при пълнолетни и непълнолетни в гражданския процес. Знания за границите на компетентност на психолога експерт и взаимовръзката с други професионалисти при изготвяне на комплексни експертизи.
- Умения:** Курсът има за цел получените практически умения по дисциплината "Методика на експертиза" да съдействат на магистрите да решават по-успешно многообразните задачи на практиката и да дадат отговор на поставените експертни въпроси .
- Отношения и нагласи:** Предполага се възможността обучаемите да изградят и обозначат границите на компетентност на експерта и взаимовръзката с други професионалисти при изготвяне на комплексни експертизи.

Методи за обучение и връзки с други дисциплини

- Методи на обучение:** Лекции и семинарни занятия.
- Предварителни изисквания:** Дисциплината има преки връзки с фундаментални и специални правни и психологически дисциплини - Проложна психология, Съдебна психология и съдебна психиатрия, Наказателноправна характеристика на престъплението, Структура и основни принципи на наказателния процес, Криминалистика и Обща теория на съдебните експертизи.
- Осигурявани дисциплини:** Получените знания по "Методика на психологическата експертиза" ще подпомогне студентите при изучаване на другите методики на отделните видове експертизи.

Проверка на знанията и уменията

- Крайно оценяване:** Изпит - писмен и устен
- Методи и форми на оценяване:** Оценяването се извършва чрез писмен изпит, като на всеки студент се дава за разработване въпрос от конспекта на учебната дисциплина. След проверка на писмените работи се провежда устно събеседване за уточняване на писмените отговори.

Критерии за оценяване:	Оценката се определя съобразно пълнотата на отговорите, степента на познаване на материята, логическото подреждане на изложението съобразно етапите, през които на практика преминава извършването на съдебно-счетоводната експертиза, наличието на аналитично мислене по съответните теми.
Компоненти и тяхната тежест в крайната оценка:	Компонентите, които влизат в крайната оценка са: оценка от писмения изпит и от последващото събеседване и оценка от активността на студента при провеждане на практическите занятия, като съотношението при определяне на крайната оценка е 70 към 30.

Учебни материали и ресурси за самоподготовка

Основна литература:

1. Кунчев, Й., Цанков, П., авторски колектив, Съдебни експертизи (Обща и особена част), С., 2023 г.
2. Кунчев, Й., Цанков, П., авторски колектив, Съдебни експертизи (Особена част). С., Ромина, 2004 г.
3. Каплан, Р., Сакъзо, Д. (2013) Психологическо тестиране. София, Изток-Запад.
4. Кокошкарлова, А. (1984) Психологично изследване на личността в клиничната практика. София, Медицина и физкултура.
5. МКБ-10 (Международна класификация на болестите 10 ревизия) Психични и поведенчески разстройства, клинични описания и диагностични указания. София, СЗО
6. Попов, Г. (2015) Психопатология, феноменология, методология. Варна, Стено.
7. Хаджийски, М. (2001) Психологическо консултиране в пенитенциарната практика. Велико Търново, Фабер.

Допълнителна литература:

1. Дончев, П. (1987) Ръководство по съдебна психиатрия София, Медицина и физкултура.
2. Наредба № 2/ 6 октомври 2011 г. на Министерството на правосъдието и Министерството на здравеопазването за съдебно медицинските, съдебно психиатричните и съдебно психологичните експертизи (ДВ бр. 45/1994 г.)
3. Наредба № 16 от 13.05.2005 г. за съдебно-психиатричните експертизи за задължително настаняване и лечение на лица с психични разстройства (ДВ, бр. 45 от 31.05.2005 г.)
4. Наредба № 1 от 28 юни 2005 г. за реда за прилагане на мерки за временно физическо ограничаване при пациенти с установени психични разстройства.
5. Ончев, Г. (2012) Личностова абнормност в клиничната практика. София, Контекст.

Речник (ключови думи)

Съдебно-психологическа експертиза, психодиагностика, експертно заключение, дееспособност, родителска годност, свидетелска годност, запрещение, задължително лечение и др.

Съдържание на учебната дисциплина по тематични единици за редовна / задочна форма на обучение

Занятията в задочно обучение са 50 % от занятията в редовно обучение.

№	Тема	Основни въпроси	Лекции	Сем. упр.	Пр. зан.	Извън аудит.	Осигуряване
1	Цел и задачи на психологичната експертиза.	Поява и развитие на съдебно-психологическата експертиза в Република България. Същност, приложно поле, предмет на съдебно-психологическата експертиза експертиза. Изисквания към вещото лице по съдебно-стоковата експертиза. Отговорност и компетенции на вещото лице.	6	6		24	Кабинети по Криминалистика
2	Структура на психологичната експертиза.	Предмет на съдебно-стоковата експертиза експертиза Методика на изследването на вещото лице Нормативна уредба на съдебно психологическата експертиза.	6	6		24	Кабинети по Криминалистика
3	Видове психологически експертизи. Комплексни експертизи – рамки на психологичната експертна дейност.	Видове съдебно-психологическата експертиза с Съдебно-психологични експертиза от съда по наказателни дела. Съдебно-психологични експертиза назначени по граждански дела Колективни експертизи с повече от едно вещо лице. Психологическа експертиза, свързана с експертиза на вещи лица от друга специалност	6	6		24	Кабинети по Криминалистика
4	Психологично интервю	Психологично интервю	6	6		24	Кабинети по Криминалистика
5	Методики за измерване в рамките на психологичните и комплексни експертизи. Правила за подбор на методики.	Методики за измерване в рамките на психологичните и комплексни експертизи. Правила за подбор на методики.	6	6		24	Кабинети по Криминалистика
6	Симулация и агравация на психологична симптоматика.	Симулация и агравация на психологична симптоматика.	6	6		24	Кабинети по Криминалистика
7	Методики за измерване на личността в психологичните експертизи.	Методики за измерване на личността в психологичните експертизи.	6	6		24	Кабинети по Криминалистика
8	Методики за измерване на емоционални състояния в психологичните експертизи.	Методики за измерване на емоционални състояния в психологичните експертизи.	6	6		24	Кабинети по Криминалистика
9	Проективните методики в психологичните експертизи.	Проективните методики в психологичните експертизи.	6	6		24	Кабинети по Криминалистика
10	Същност, съдържание и ред за съставяне на заключението на вещото лице за извършената от него експертиза, представяне и одобряване на заключението	Същност на заключението и неговото процесуално предназначение Съдържание, структура и основни изисквания при съставяне на заключението за извършената съдебно-психологическа експертиза. Заключение по комплекса психолого-психиатрична експертиза	6	6		24	Кабинети по Криминалистика

		Основни изисквания при съставяне заключението. Нормативна основа и ред за определяне възнаграждението на вещото лице за извършената от него експертиза					
	Общо часове		60	60		240	

Разработили програмата: проф. д.пс.н Иван Стоянов Александров

Учебната програма е приета от КС на катедра "Обществен ред и сигурност" с протокол № 2 /17.09.2024 г.

Учебната програма е утвърдена от Факултетния съвет на Юридически факултет с протокол № 2/19.09.2024 г. и заповед № 24/20.09.2024 г. на декана на факултета.